

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool te ANDERLECHT

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	3971
Instelling	Gemeentelijke Basisschool
Directeur	Anne-Marie DE ROOSE
Adres	Séverineplein 1_A - 1070 ANDERLECHT
Telefoon	02-522.69.78
Fax	02-522.69.78
E-mail	goedelucht@gmail.com
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Anderlecht
Adres	Raadsplein 1 - 1070 ANDERLECHT
Scholengemeenschap	Basisonderwijs Anderlecht
Adres	Veeweidestraat 82 - 1070 ANDERLECHT
CLB	Centrum voor Leerlingenbegeleiding van de Vlaamse
Adres	Gemeenschapscommissie Brussel Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA-BERCHEM
Dagen van het doorlichtingsbezoek	25-11-2013, 26-11-2013, 28-11-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	16-12-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Ingrid Ocket
Teamleden	Marianne Hollants
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	14
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	17
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	19
4.1 Deskundigheidsbevordering.....	19
4.2 Sociale en emotionele begeleiding.....	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	24
6.1 Wat doet de school goed?.....	24
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
  - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
    - het onderwijsaanbod
    - de uitrusting
    - de evaluatiepraktijk
    - de leerbegeleiding.
  - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
  - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
  - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
  - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
  - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
  - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Gemeentelijke Basisschool Goede Lucht telt twee vestigingsplaatsen. Vestigingsplaats Goede Lucht heeft een kleuter- en een lagere afdeling en vestigingsplaats Doremi alleen een kleuterafdeling. Beide vestigingsplaatsen liggen in een rustige buurt van de gemeente Anderlecht: Goede Lucht ligt in een sociale wijk aan de rand van de gemeente en Doremi bevindt zich in een woonwijk meer naar het centrum toe. Het leerlingenaantal in vestigingsplaats Goede Lucht groeide de laatste jaren snel. De twee combinatieklassen in de lagere afdeling werden er zes volwaardige leerjaren. Hierdoor kampt deze vestigingsplaats met een nijpend plaatsgebrek. Dit plaatsgebrek is schrijnend in de klassen van de bovenbouw. Daar zorgt de krappe ruimte in de containerklassen ervoor dat de leerlingen verschillende onderwijsdoelstellingen niet kunnen bereiken. Op het schoolterrein is er nog een Franstalige school voor buitengewoon onderwijs. Vestigingsplaats Doremi is ondergebracht in een nieuw gebouw met ruime klassen, maar zonder andere functionele ruimtes.

In beide vestigingsplaatsen werken de teamleden intensief aan milieu-educatie. Ze richtten aantrekkelijke schooltuinen in waar kippen, konijnen en cavia's verblijven. De kinderen kunnen hier volop genieten van een stukje natuur in de rand van de grootstad.

In beide vestigingsplaatsen komen de kinderen bijna allemaal uit multiculturele gezinnen waar ze geen Nederlands praten. In de lagere afdeling van Goede Lucht werken meerdere nieuwe onderwijzers en wisselden anderen van opdracht of van leerjaar. Het team in beide kleuterafdelingen is stabiel.

Op basis van het vooronderzoek op 18 november 2013 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie. Ze peilde naar de kwaliteit van de deskundigheidsbevordering, de sociale en emotionele begeleiding en het algemeen beleid van de school. Ze onderzocht ook aspecten van de regelgeving en van de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van het schoolgebouw.

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie efficiënt na. Op basis van de leerplandoelen plannen ze een evenwichtig en samenhangend onderwijsaanbod binnen rijk uitgewerkte thema's. Ze integreren doordacht diverse taalactiviteiten doorheen de hele planning. Daarbij besteden ze heel wat aandacht aan de spreekvaardigheid en de ontluikende geletterdheid en nemen ze ook waardevolle initiatieven om de woordenschatontwikkeling van de kleuters te stimuleren. De klassen zijn gezellig, aantrekkelijk en doelgericht ingericht. In de hoeken krijgen de kleuters veel kansen om te experimenteren en te leren van elkaar. Ze werken er geregeld aan de hand van stappenplannen. Afspraken zorgen voor gradatie in het kalendergebruik en ondersteunen de ontwikkeling van het dagelijkse tijdsbesef. De kleuteronderwijzers plannen vaak uitstappen in de schoolomgeving en hebben veel aandacht voor milieu- en verkeerseducatie. De kleuteronderwijzers volgen samen met de zorgondersteuners de ontwikkeling van de kleuters op. Dit doen ze vooral op basis van hun ervaring. Ze hebben geen duidelijke afspraken en normen om kleuters te observeren. Dit bemoeilijkt een nauwkeurige beeldvorming en een doelgerichte begeleiding. Het is veeleer uitzonderlijk dat het zorgoverleg leidt tot een planmatige begeleiding op langere termijn.

In de lagere afdeling voldoet het leergebied Nederlands niet. Meerdere resultaten tonen dat de taalontwikkeling van heel wat leerlingen moeizaam verloopt. De onderwijzers slagen er niet in om het aanbod af te stemmen op de noden van deze groep. Vooral voor spreken en lezen hebben ze geen gepaste aanpak om de achterstand te verkleinen en weg te werken. De onderwijzers vertrouwen op onderwijspakketten om het taalonderwijs doelgericht te plannen en uit te voeren. Recent voerde het schoolteam een extra spellingsmethode in, maar die doorkruist de opbouw van die onderwijspakketten. Hierdoor is er een overaanbod aan spelling ten koste van de nodige onderwijstijd voor de andere domeinen.

De evaluatie van Nederlands gebeurt niet evenwichtig. De onderwijzers gebruiken de mogelijkheden die de onderwijspakketten hiervoor bieden te vrijblijvend. Dit belemmert een efficiënte differentiatie en doelgerichte begeleiding.

De onderwijzers nemen wel enkele waardevolle initiatieven die het onderwijsaanbod voor Nederlands ook positief beïnvloeden. Zo is de verhoogde aandacht voor woordenschatontwikkeling eveneens in de lagere afdeling sterk aanwezig. De meeste onderwijzers leveren inspanningen om de leerlingen actief bij de lessen te betrekken. Ze geven hen uitdrukkelijk kansen om wat ze beleven in eigen woorden uit te drukken. Ze werken hun taalthema's soms geslaagd uit in samenhang met andere leergebieden. Verschillende culturele uitstappen, zoals toneelbezoeken, geven meestal aanleiding tot rijke taalactiviteiten.

Het leergebied wereldoriëntatie voldoet niet in de lagere afdeling. Er zijn te weinig afspraken en ondersteunende structuren om het een kwaliteitsvolle invulling te geven. Met uitzondering voor milieu- en verkeerseducatie slagen de onderwijzers er niet in om een volledig, evenwichtig en gradueel onderwijsaanbod voor de verschillende domeinen te plannen. Ze selecteren te vaak leerinhouden die niet geschikt zijn om de onderwijsdoelstellingen te bereiken. Dit valt eveneens af te leiden uit enkele tegenvallende leerlingenresultaten. Ook de onderwijstijd is in meerdere klassen te beperkt om de onderwijsdoelstellingen te bereiken.

De onderwijzers volgen de vorderingen van de leerlingen voor wereldoriëntatie niet consequent op en nemen ze niet op in het leerlingenvolgsysteem. Dit verengt hun zicht op de interesses en de mogelijkheden van de leerlingen.

Het is positief dat verschillende onderwijzers werkvormen organiseren die kinderen aanzetten om zelfstandig of in groep zelf de leerinhouden te verkennen en te verwerven. Anderen hanteren vooral een frontale, klassikale aanpak.

Het schoolteam vindt deskundigheidsbevordering belangrijk en heeft structurele aandacht voor meerdere vormingsinitiatieven. De meeste teamleden tonen vernieuwingsbereidheid en gebruiken gepast de mogelijkheden om te leren in een open en ongedwongen sfeer. Het schoolteam bepaalt nog niet hoe ze doelgericht de initiatieven zal omzetten in duurzame effecten op de klasvloer. Daardoor blijft het effect van de nascholingen veeleer laag. Op de hoogte blijven van actuele ontwikkelingen binnen het onderwijsveld is een aandachtspunt voor het schoolteam.

Het schoolteam heeft aandacht voor het welbevinden van de kinderen. De teamleden streven een aangenaam klas- en schoolklimaat na waarin het voor de kinderen fijn vertoeven is. Hiervoor plannen ze veel waardevolle acties. Ze reageren op signalen die mogelijk wijzen op problemen, maar dit heeft niet altijd het verhoopte effect. De teamleden slagen er nog niet in om efficiënt individuele leerlingen met grotere problemen te begeleiden. Ze zetten stappen om hier een oplossing voor te zoeken. Een traject hiervoor is er nog niet.

Onder een plichtsbewuste directeur werkt een hecht schoolteam met grote inzet. Op basis van een interne bevraging stellen de teamleden verschillende aspecten van de schoolvisie opnieuw in vraag. Daarvoor doen ze een beroep op de pedagogische begeleiding. Wat hiervan concreet naar de praktijk moet doorstromen, is nog niet duidelijk voor iedereen. Het schoolteam zet visies nog niet altijd systematisch en gelijkgericht om in blijvende acties. De aandacht om op een gestructureerde wijze de onderwijskwaliteit te bewaken en te verbeteren is hierdoor nog beperkt. Een concreet actieplan om te borgen wat goed loopt of te verbeteren wat minder goed loopt, is er niet.

De inspectie besluit deze doorlichting met een gunstig advies voor het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen in de kleuterafdeling en voor het voldoen aan de aspecten van de geselecteerde reglementering. Ze besluit deze doorlichting met een beperkt gunstig advies voor het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen in de lagere afdeling en voor aspecten van de woonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De school staat voor de uitdaging om de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie binnen een periode van drie jaar te optimaliseren in de lagere afdeling en de situatie van de leeromgeving op de vestigingsplaats Goede Lucht aan te pakken. Binnen de school is er een professionele en collegiale werksfeer. De onderwijsinspectie vertrouwt er dan ook op dat deze positieve groepsgeest de motor is om de gunstige vaststellingen uit dit verslag te verankeren en om met succes de tekorten weg te werken.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs - Begeleiding

Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers plannen een doelgericht onderwijsaanbod waarbinnen de kleuters veel kansen krijgen om op een betrokken manier taalvaardigheden te verwerven. De verschillende domeinen komen evenwichtig en samenhangend aan bod. De begeleidingsstijl en de onderlinge afspraken van de kleuteronderwijzers komen tegemoet aan de noden van de anderstalige kleuters.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie in voldoende mate na. De kleuteronderwijzers plannen een doelgericht onderwijsaanbod waarbinnen de kleuters veel kansen krijgen om op een betrokken manier wereldoriënterende vaardigheden te verwerven. Hierbij krijgen de verschillende domeinen evenwichtig aandacht. De begeleidingsstijl en de onderlinge afspraken van de kleuteronderwijzers stimuleren en ondersteunen de brede ontwikkeling van de kleuters.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Planning
Evenwichtig en volledig
Referentiekader
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuteronderwijzers plannen een thematisch onderwijsaanbod en gebruiken diverse bronnen voor de inhoudelijke invulling ervan. Ze hebben op een systematische en geïntegreerde wijze aandacht voor de leergebieden en de domeinen. Op basis van vooropgestelde activiteiten in een weekplanning selecteren ze doelen binnen het digitaal systeem dat de onderwijskoepel hiervoor aanreikt. Dit laat hen toe om efficiënt met de leerplandoelen te werken. De doelenselectie is representatief voor het vooropgestelde aanbod. Ook voor terugkerende activiteiten is er in de meeste klassen een relevante doelenselectie. Om het evenwicht en de volledigheid van het aanbod te bewaken houden de kleuteronderwijzers papieren overzichten bij. Er is een waardevolle aanzet om hiervoor de mogelijkheden die het digitaal systeem biedt te gebruiken.

De kleuteronderwijzers maakten een aantal formele afspraken om het onderwijsaanbod over de leeftijdsgroepen heen op elkaar af te stemmen. In een jaarplanning leggen ze de inhoud van de thema's vast. Ze hebben veel aandacht voor het verhogen van de spreekvaardigheid aan de hand van woordenschatontwikkeling. Ze selecteren weloverwogen woorden die ze doorheen de hele kleuterschool doelgericht aanbrenge, inoefenen en herhalen. Materialen, beeld en woord maken nadrukkelijk deel uit van het klasbeeld. Gezien de instroomkenmerken van de kleuters is dit een lovenswaardig initiatief. Binnen de streefwoordenschat voor de oudste kleuters zijn er woorden uit de methode aanvankelijk lezen opgenomen.

De kleuteronderwijzers maakten eveneens afspraken die de gradatie in de pictogrammen, de klaskalenders en de inrichting van enkele hoeken beogen. De opbouw van de pictogrammen ondersteunt het voorbereidend lezen bewust. De kalenders ondersteunen de groei van het tijdsbegrip. Er zijn afspraken voor de inrichting van de boeken- en de luisterhoeken.

De kleuteronderwijzers stimuleren de 'ontluikende geletterdheid' vooral tijdens het vertellen en het voorlezen. Kleuters krijgen veel kansen om de functie van de geschreven taal en de relatie tussen gesproken en geschreven taal te ontdekken. Op een speelse manier integreren de kleuteronderwijzers aspecten van fonemisch en fonologisch bewustzijn in betekenisvolle activiteiten. Bij de oudste kleuters is de visualisatie van letters gekoppeld aan beelden in een letter- en schrijfhoek aanwezig.

De onderwerpen van de thema's bepalen de kleuteronderwijzers meestal zelf. Ze focussen voornamelijk op vaste -hoofdzakelijk kalendergebonden- onderwerpen. Binnen de thema's groeien de inhouds verder vanuit de interesse van de kleuters. De kleuteronderwijzers brengen de ouders op de hoogte van de lopende thema's. De kleuters krijgen veel kansen om attributen mee te brengen. Dit verhoogt hun inbreng en betrokkenheid aanzienlijk.

De kleuteronderwijzers plannen geregeld uitstappen in de schoolomgeving. Het zijn de uitgelezen momenten om aspecten uit alle domeinen levensrecht aan te bieden. Daarbij hebben de kleuteronderwijzers specifieke aandacht voor milieu- en verkeerseducatie. Ze organiseren geregeld klasoverschrijdende activiteiten en nemen ook actief deel aan de schoolprojecten. Het project 'Milieuzorg op school' is binnen meerdere thema's geïntegreerd.

Binnen de geplande wereldoriënterende activiteiten hebben de kleuteronderwijzers veel aandacht om leren uit te lokken door handelen, denken en verwoorden. Ze gaan in op wat de kleuters doen en zeggen, geven aanmoediging en positieve feedback. Daarbij is het opvallend dat de kleuteronderwijzers de principes van het taalvaardigheidsonderwijs volledig integreren in hun didactisch handelen.

De kleuters werken geregeld aan de hand van stappenplannen. Ze krijgen voldoende mogelijkheden om te exploreren en te experimenteren. Het specifieke aanbod binnen enkele hoeken stimuleert de onderzoekende houding. De kleuteronderwijzers zetten de mogelijkheden die dit biedt om zo doelgericht aspecten voor het domein techniek na te streven minder in. Uit de gelijkgerichte praktijk van de kleuteronderwijzers blijkt een bijzondere aandacht voor de zelfsturing. Het gebruik van de keuzeborden is gradueel opgebouwd.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De klassen zijn ingedeeld in zones en hoeken en er is een duidelijke overzichtelijke en gescheiden indeling. De plaatsing van de hoeken is overwegend functioneel en de kleuteronderwijzers gebruiken de beschikbare ruimte efficiënt. De mogelijkheden die de mezzanines bieden, wenden ze adequaat aan.

De kleuteronderwijzers hechten belang aan boekenpromotie en de boekenhoeken zijn meestal doelgericht ingericht en opgesteld. Het boekenaanbod houdt verband met het lopende klasthema en de variatie aan boeksoorten is groot. Er zijn foto- en zelfgemaakte themaboeken, die de betrokkenheid en de taalontwikkeling extra stimuleren. Het gebruik van digitale prentenboeken groeit.

Materieel beheer
Infrastructuur
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De school stelt alle nodige ontwikkelingsmateriaal voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen ter beschikking. Vaak is het mooi en duurzaam materiaal. Aanvullend maken de kleuteronderwijzers ook eigen materialen. In enkele luisterhoeken zijn de hoofdtelefoons aan vervanging toe. De beschikbare luistermaterialen zijn nog niet aangepast aan de moderne multimedia. In enkele klassen valt de opslag van materialen op. Er is een algemeen gebrek aan opbergruimte.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Gericht op bijsturing
Kindvolgsysteem

De kleuteronderwijzers observeren de talige ontwikkeling van de kleuters in natuurlijke taalgebruikssituaties vooral intuïtief. Het is minder gebruikelijk om tijdens activiteiten na te gaan in hoeverre de kleuters de nagestreefde doelen bereiken. Tijdens het wekelijks overleg bespreken de kleuteronderwijzers de vorderingen van de kleuters met de zorgondersteuners. Maar ook hiervoor hanteren ze weinig criteria. Het is vooral vanuit hun onderwijservaring dat ze erin slagen om zich een beeld van de vorderingen van de kleuters te vormen. Op basis van dit beeld plannen ze activiteiten om hen te ondersteunen. De zorgondersteuners volgen systematisch de woordenschatontwikkeling van de kleuters op. Hiervoor voorzien ze -indien nodig- uitbreiding van het aanbod.

De teamleden herwerkten vorig schooljaar het kindvolgsysteem. Dit resulteerde in een overzichtslijst waarop ze nu twee maal per schooljaar hun bevindingen kwijt kunnen. Meerdere taalontwikkelingsaspecten zijn erin opgenomen. Wereldoriënterende vaardigheden ontbreken. De verwachtingen voor de specifieke leeftijdsgroepen zijn niet geëxpliciteerd. Dit bemoeilijkt een objectieve beoordeling en een heldere kijk op de taalontwikkeling over de jaren heen. De teamleden bepaalden nog niet op welke manier ze dit nieuwe kindvolgsysteem zullen inzetten om efficiënt de schoolloopbaan van de kleuters in kaart te brengen.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

De teamleden nemen verschillende initiatieven om de ouderbetrokkenheid bij het schoolleven van de kleuters te stimuleren. Vooral deze om ouders vertrouwd te maken met het klasleven aan de hand van verschillende tassen zijn sterk uitgewerkt. De teamleden hechten er veel belang aan om dagelijks aan de schoolpoort beschikbaar te zijn voor de ouders. Ook tijdens oudercontacten informeren ze de ouders over verschillende aspecten van de ontwikkeling van hun kind.

Begeleiding	De meeste kleuteronderwijzers hebben op basis van hun onderwijservaring een
Leerbegeleiding	zicht op de problematieken en de ontwikkelingsvertraging van de kleuters.
<i>Beeldvorming</i>	De huidige systematiek om observaties, overleg- en remediëringmomenten bij
<i>Zorg</i>	te houden is dermate versnipperd dat een breed beeld van de ontwikkeling van
	meerdere kleuters ontbreekt. Dit bemoeilijkt een efficiënte en een
	handelingsgerichte begeleiding.
	Het zorgteam neemt gestandaardiseerde taaltests af en analyseert en bespreekt
	deze. Samen met de kleuteronderwijzers gaan ze na hoe een aangepast
	onderwijsaanbod en andere didactische impulsen op klasniveau een effectievere
	taalontwikkeling bevorderen. Het is minder gebruikelijk om op kindniveau een
	planmatige en doelgerichte begeleiding op korte en langere termijn te voorzien.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied Nederlands in onvoldoende mate. Verschillende outputgegevens wijzen op een moeizame taalontwikkeling van een grote groep leerlingen. De onderwijzers slagen er niet in om voor deze leerlingen een krachtig en aangepast aanbod te plannen dat efficiënt inspeelt op de reële noden. Vooral voor de domeinen spreken en lezen vertoont het onderwijsaanbod hiaten. Er is een overaanbod van het domein spelling. De onderwijzers hebben geen efficiënt en betrouwbaar systeem om de vorderingen van meerdere taalvaardigheidsaspecten op te volgen en in kaart te brengen. Dit bemoeilijkt een continue bijsturing van het onderwijsleerproces en belemmert een duurzame en effectieve begeleiding.

Curriculum	De onderwijzers vertrouwen op onderwijsleerpakketten als referentiekader om
Onderwijsaanbod	de dagelijkse praktijk doelgericht en evenwichtig aan te sturen. Ze gaan ervan uit
<i>Referentiekader</i>	dat deze pakketten aansluiten bij de verwachtingen van het leerplan en de noden
<i>Planning</i>	van de anderstalige doelgroep. Maar meerdere resultaten van een grote groep
<i>Evenwichtig en volledig</i>	leerlingen tonen aan dat de kinderen zowel voor lezen en spreken significant
<i>Samenhang</i>	uitvallen en de eindtermen niet bereiken. De onderwijzers slagen er niet in om
<i>Brede harmonische vorming</i>	voor deze leerlingen een krachtig en aangepast aanbod te plannen dat de
<i>Actief leren</i>	achterstand verkleint en/of wegwerkt.

Het schoolteam besliste om dit schooljaar een extra onderwijsleerpakket voor spelling in te voeren. Ze verantwoordden hun keuze vanuit tegenvallende resultaten. Deze spellingsmethode is echter niet afgestemd op de leerlingenkenmerken en doorkruist de specifieke opbouw van de taalmethode. Enkele onderwijzers laten vanuit eigen inzichten lessen en/of thema's weg. Dit resulteert in een beperkter aanbod voor begrijpend lezen, spreken en creatief schrijven en in een overaanbod van spelling. De graduele opbouw, de volledigheid van het aanbod en het evenwicht tussen de verschillende domeinen is zo niet langer gegarandeerd.

Hoewel de teamleden aan de hand van meerdere acties de leesvaardigheid van de leerlingen willen verhogen, genereren ze hiermee maar beperkte effecten. Teveel leerlingen behalen het gewenste technische leesniveau niet. De teamleden plannen het extra leesaanbod onvoldoende doelgericht. Ze wenden de mogelijkheden, die het leerplan biedt om weloverwogen doelen uit de basis-, de deel- en/of de totaalvaardigheden te selecteren, niet aan. Ze zijn minder vertrouwd met alternatieve leesvormen die efficiënt inspelen op de noden van de leerlingen. Ook voor de ontwikkeling van het leesbegrip is er te weinig structurele aandacht. Niet alle onderwijzers reiken hun leerlingen de leesstrategieën uit de taalmethode expliciet aan om hun leerproces te sturen en hun zelfreflectie te stimuleren.

Vanuit het geïntegreerde zorgbeleid zetten de teamleden doelgericht in op woordenschatontwikkeling. Deze actie evalueren ze geregeld en ze gaan bewust na welke woorden de taalontwikkeling van de kinderen positief beïnvloeden.

Enkele taalthema's zijn in enkele klassen geslaagd uitgewerkt in samenhang met andere leergebieden. Verschillende culturele uitstappen, zoals toneelbezoeken, geven meestal aanleiding tot rijke taalactiviteiten.

In de meeste klassen streven de onderwijzers de betrokkenheid en actieve inbreng van de leerlingen na. Over het algemeen is de instructietaal helder. De onderwijzers bevestigen de leerlingen positief. Sommigen geven hen expliciete kansen om opnieuw te verwoorden, zichzelf te verbeteren en hun werkwijze te verhelderen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

Gelet op de instroomkenmerken van de anderstalige leerlingen bewaakt het team in onvoldoende mate de nodige tijdsbesteding voor het leergebied Nederlands. De vereiste onderwijstijd om de onderwijsleerpakketten evenwichtig en succesvol af te werken, is in verschillende leerjaren niet gegarandeerd. Het team kan niet gefundeerd verantwoord worden waarom ze zoveel onderwijstijd voor bijvoorbeeld spelling en Frans plant.

Materieel beheer
Infrastructuur
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende leermiddelen om de lessen te stofferen. Er zijn afspraken om de klasbeelden die de Nederlandse lessen ondersteunen op elkaar af te stemmen. In enkele klassen hebben meerdere leerlingen geen goed zicht op het bord of op de ondersteunende afficheringen. Weinig klassen maken systematisch gebruik van ICT tijdens de taalactiviteiten.

Hoewel in de klassen aandacht is voor boeken en/of voor de uitbouw van een klasbibliotheek, is de inrichting van meerdere boekenhoeken niet aantrekkelijk, noch verzorgd. Alle klassen gaan naar de gemeentelijke bibliotheek om boekenpakketten te ontlenen. Het valt op dat daar veel onderwijstijd in kruipt. De onderwijzers maken weinig gebruik van de mogelijkheden die zij zelf hebben om boekenpakketten te ontlenen.

De klassen van de bovenbouw zijn veel te klein en zitten overvol. De onderwijzers kunnen er hun klasinrichting onmogelijk afstemmen op het creëren van spreekansen en het hanteren van soepele groepeeringsvormen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Zowel de evaluatiemethodiek als de evaluatiesystematiek zijn nog te vrijblijvend. De onderwijzers gebruiken een vrije selectie van de toetsen uit de onderwijsleerpakketten. Soms bieden ze ook zelf gemaakte toetsen aan. Er zijn geen afspraken die de inhoud en de frequentie van de evaluaties bepalen. De meeste onderwijzers reflecteren veeleer uitzonderlijk over de relatie van hun evaluaties met de leerplandoelen. Ze observeren de ontwikkeling van de taalvaardigheid van de kinderen zelden binnen zinvolle en realistische taalsituaties. Ze gebruiken de mogelijkheden die de onderwijsleerpakketten hiervoor aanreiken te weinig. De evaluatiepraktijk is zo niet evenwichtig en representatief.

Meerdere onderwijzers gebruiken de evaluatieresultaten niet om het onderwijsaanbod verder doelgericht aan te sturen. Vooral van de analyseschema's "spreken" uit het onderwijsleerpakket van Nederlands maken ze zelden gebruik om de vorderingen van de leerlingen nauwgezet op te volgen en te stimuleren.

De vorderingen van de leerlingen voor aanvankelijk lezen volgen de betrokken onderwijzers systematisch op. Hiervoor gebruiken ze de digitale mogelijkheden van het onderwijsleerpakket. Dit leidt tot een gedifferentieerd aanbod.

Het zorgteam neemt genormeerde testen af voor technisch lezen en spelling. De invloed van deze testen op het onderwijsproces is wisselend. Vooral voor spelling geven de resultaten aanleiding tot begeleidende maatregelen en differentiatie. Voor lezen bepalen de teamleden de bijsturingen veel minder doelgericht.

De onderwijzers houden de resultaten van de leerlingen niet overzichtelijk bij in het leerlingvolgsysteem. De evolutie van de resultaten zet ze dan ook maar miniem aan tot een kritische analyse en bijsturing van de onderwijsaanpak.

De school neemt elk jaar deel aan de eindtoetsen van de eigen onderwijskoepel. De resultaten van Nederlands brengt ze samen met haar eigen evaluatiegegevens in rekening om het getuigschrift toe te kennen. Indien de resultaten ontoereikend zijn, neemt ze andere aspecten als werkhouding en inzet in overweging. De school bepaalde niet duidelijk welke criteria hiervoor gelden.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig

De rapporten geven geen objectieve en betrouwbare informatie over het niveau en over de vorderingen van de kinderen. De beoordelingen gebeuren op basis van een kleurencode. De driekleurige kleurencode is een appreciatie voor de cijfers die leerlingen halen. Deze praktijk is weinig transparant voor de ouders omdat ze nauwelijks een zicht hebben op welke doelen hun kind al dan niet bereiken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Zoals al hoger aangegeven, ontbreekt een nauwkeurige beeldvorming van de leerlingen. Dit belemmert een efficiënte en doelgerichte begeleiding. De klasinterne ondersteuning door de zorgondersteuners verloopt vraaggestuurd en is vooral gericht op momentane hulpverlening. Vaak vertrekt de ondersteuning vanuit de hulpvraag van de onderwijzer en zelden vanuit een grondige analyse van de noden van de kinderen. Een kwaliteitsvolle handelingsgerichte aanpak op langere termijn met een heldere doelselectie gekoppeld aan aangepaste leerinhouden is uitzonderlijk. Dit is onder meer af te leiden uit de manier waarop de teamleden de leerlingen die zwak scoren voor technisch lezen ondersteunen. De onderwijzers stellen zich weinig vragen bij de kwaliteit en de kwantiteit van dit extra leesaanbod. Ook voor leerlingen die zich in te beperkte mate duidelijk kunnen uitdrukken organiseren de teamleden weinig extra doelgerichte spreekkansen.

Kwaliteitszorg

Het schoolteam maakt voorzichtig werk van een outputbeleid voor Nederlands. Ze analyseerde de evolutie van de resultaten op de eindtoetsen van de eigen onderwijskoepel. Maar ze wijt tegenvallende resultaten nog te vaak aan inputkenmerken van de leerlingen. Het is nog geen gewoonte om kritisch het onderwijsaanbod in vraag te stellen en bij te sturen op basis van de analyse.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie in onvoldoende mate. Het onderwijsaanbod is niet evenwichtig en voor alle domeinen ontbreken gradueel opgebouwde leerlijnen over de klassen heen. De onderwijzers plannen meerdere leerinhouden die niet geschikt zijn om de vooropgestelde doelen te bereiken. Vooral voor de domeinen tijd en ruimte zorgt dit voor tegenvallende leerlingresultaten. De evaluatie is te eenzijdig gericht op kennisreproductie.

Curriculum	Binnen de schoolgemeenschap geldt een afspraak om het wereldoriënterend
Onderwijsaanbod	onderwijsaanbod in samenhang met het leergebied Nederlands uit te werken. In
<i>Referentiekader</i>	de praktijk slagen de onderwijzers er niet in om die afspraak te realiseren. Aan de
<i>Planning</i>	hand van de leerplandoelen stellen ze voor hun klas zelf thema- en
<i>Evenwichtig en volledig</i>	activiteitenplanningen samen. De school voorziet hiertoe weinig ondersteunende
<i>Samenhang</i>	structuren. Ze omschrijft niet duidelijk aan welke eisen de thema- en
<i>Brede harmonische vorming</i>	activiteitenplanningen moeten voldoen. In het schoolwerkplan neemt ze geen
	afspraken op om de graduele opbouw en de verticale samenhang van het
	onderwijsaanbod over de leerjaren heen te garanderen. Ze bepaalt de
	leerinhouden voor de verschillende klassen niet. Er is onvoldoende
	bronnenmateriaal voorhanden. De onderwijzers slagen er dan ook niet in om een
	evenwichtig en gradueel aanbod voor de verschillende domeinen te plannen.
	Analyse van de planningsdocumenten en het leerlingenwerk tonen aan dat het
	aanbod voor meerdere domeinen in meerdere klassen ontoereikend is. Vooral
	voor de domeinen tijd en ruimte bereiken de leerlingen de eindtermen niet.

De verwachting van de directeur om de leerplandoelen aan te duiden op overzichtlijsten garandeert evenmin een evenwichtig en samenhangend aanbod. Vooral omdat de geselecteerde leerinhouden vaak niet geschikt zijn om de doelen op het niveau van de leerlingen na te streven. Veeleer uitzonderlijk zet de inventarisatie een onderwijzer aan tot reflectie over het onderwijsaanbod en tot een bijsturing ervan.

De wisselde samenstelling van het schoolteam dit schooljaar vormt een bijkomende belemmering om een kwaliteitsvol en samenhangend onderwijsaanbod uit te bouwen. De meeste onderwijzers moeten telkens opnieuw van nul beginnen om hun onderwijsaanbod te plannen.

Het schoolteam hecht veel belang aan milieu-educatie en neemt al meerdere jaren deel aan het project 'Milieuzorg op school'. De school is nu de trotse eigenaar van twee groene vlaggen. Dit zorgt voor meerdere waardevolle impulsen binnen verschillende domeinen. Ook verschillende acties binnen het gezondheidsbeleid ondersteunen het nastreven van doelen.

De onderwijzers hebben aandacht voor de actualiteit. In enkele klassen vullen ze hun aanbod aan met occasionele thema's die er een link mee hebben.

Sommige onderwijzers maken nog weinig gebruik van waarnemingen in de directe schoolomgeving en/of leeruitstappen in de Brusselse context. Hierdoor missen ze de mogelijkheid om de werkelijkheidswaarde van een thema te verhogen en krijgen de leerlingen een minder actieve rol in het onderwijsleerproces.

De onderwijzers integreren de leergebiedoverschrijdende eindtermen beperkt in wereldoriëntatie. Belangrijke ICT-eindtermen als informatie verwerven en verwerken komen weinig aan bod. Het plaatsgebrek in de klassen van de bovenbouw is hiervoor ongetwijfeld een bijkomende hinderpaal. De onderwijzers plannen aspecten van sociale vaardigheden en leren leren weinig expliciet. In een klas is leren leren echter wel doelgericht en planmatig in een jaarplanning opgenomen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement
Onderwijstijd

In een aantal klassen is de onderwijstijd te beperkt om de onderwijsdoelstellingen te realiseren en het leerplan correct toe te passen zoals het is bedoeld.

De kansen tot actief leren zijn wisselend. Enkele onderwijzers organiseren werkvormen die kinderen ertoe aanzetten om zelfstandig of in groep de leerinhouden te verkennen en te verwerven. Andere onderwijzers hanteren vooral een frontale, klassikale aanpak.

Enkele onderwijzers benutten de interesses van de kinderen als motiverend element. Ze creëren een veilige leeromgeving waarbinnen ze de leerlingen uitgedagen om hun eigen mogelijkheden te ontwikkelen en die van anderen te respecteren.

Materieel beheer
Infrastructuur
Uitrusting
Leermiddelen

In de bovenbouw is de klasruimte te beperkt voor het doelgericht nastreven van de leerplandoelen.

De noodzakelijke tijd- en ruimtekaders zijn in de meeste klassen aanwezig maar hun plaatsing belemmert vaak een functioneel en dynamisch gebruik ervan. In de klassen van de bovenbouw voldoen de kaarten niet aan de verwachtingen. Enkele klassen zijn uitnodigend en thematisch aangekleed.

Veel werkbladen die de onderwijzers voorzien, ogen onaantrekkelijk en weinig gestructureerd. Er is weinig aandacht om ze zorgvuldig in de leerlingenmappen te ordenen. Ze zijn geen hulpmiddel om de doelen na te streven.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief

De onderwijzers ontwikkelen zelf toetsen en bepalen zelf de frequentie hiervoor. Ze richten zich eenzijdig op feitenkennis en besteden te weinig aandacht aan de evaluatie van vaardigheden en attitudes. Een duidelijke samenhang met de leerplannen ontbreekt.

De resultaten voor de verschillende domeinen van wereldoriëntatie van de leerlingen in de derde graad zijn opgenomen in de deliberatie van de klassenraad bij het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig

De rapporten geven geen objectieve en betrouwbare informatie over het niveau en over de vorderingen van de kinderen. De beoordelingen gebeuren op basis van een kleurencode. De driekleurige kleurencode is een appreciatie voor de cijfers die leerlingen halen. Deze praktijk is weinig transparant voor de ouders, omdat ze nauwelijks een zicht hebben op welke doelen hun kind al dan niet bereiken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

In observaties en in de leerlingendossiers zijn geen gegevens over aspecten van wereldoriëntatie opgenomen. Bij de besprekingen van de leerlingen komen de vorderingen binnen dit leergebied dan ook zelden ter sprake. Daardoor heeft het team nauwelijks een zicht op de interesses, de vorderingen of moeilijkheden van de leerlingen.

In enkele klassen ondersteunt de zorgondersteuner de lessen wereldoriëntatie. Deze inbreng is weinig doelgericht en kadert nauwelijks in een vooropgesteld plan. Soms begeleiden de zorgondersteuners intuïtief leerlingen die de problemen hebben met het begrijpen van de Nederlandse taal tijdens het hoeken- of partnerwerk.

Op schoolniveau ondersteunt de doelgerichte aanpak van het woordenschatonderwijs de leerlingen ook binnen de lessen wereldoriëntatie. De leerlingen krijgen visuele ondersteuning en begrippen worden systematisch verduidelijkt.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen

De teamleden maakten kort kennis met de nieuwe eindtermen voor natuur en techniek. Ze gingen nog niet na welke implicaties dit heeft voor hun aanbod en klaspraktijk. De onderwijzers zijn weinig vertrouwd met de uitgangspunten van de leerplannen. Grondige leerplanimplementatie is een belangrijk werkpunt voor de school.

Kwaliteitszorg

Het schoolteam maakt nog geen werk van haar outputbeleid voor wereldoriëntatie. Ze nam kennis van de evolutie van de resultaten op de eindtoetsen van de eigen onderwijskoepel. Maar ze stelde haar onderwijsaanbod op basis ervan niet in vraag. Nochtans zijn er meerdere aanwijzingen dat de meeste domeinen bijsturing vragen. Vooral voor de domeinen tijd en ruimte valt een grote uitval op.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Voldoet niet

De school gaat recent op een meer systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Binnen de hiërarchische lijn van de Dienst Onderwijs van de gemeente Anderlecht krijgt de systematiek nieuwe impulsen. Het welzijnsbeleid staat tegenwoordig op diverse niveaus prominenter op de agenda van vergaderingen en overlegmomenten.

Deze ontwikkelingen zijn veelbelovend maar uit de aanslepende tekorten (die schoolspecifiek zijn) blijkt nog onvoldoende daadkracht. De traagheid van de verantwoordelijke diensten is frustrerend en de voortgang in het wegwerken van tekorten soms minimaal. Er is nog te weinig een cultuur waarbij elkeen op zijn niveau verantwoordelijkheid neemt.

Dat blijkt onder meer uit de wijze waarop verplichte controles worden uitgevoerd. De resultaten van de controle van de brandveiligheid ontbreken. De tekorten vastgesteld in het keuringsverslag van de elektrische installatie in vestiging Goede Lucht en de vastgestelde gebreken na de rondgang van de preventieadviseur en externe dienst zijn niet opgenomen in een schoolspecifiek jaaractieplan.

Dit met gevolgen voor de feitelijke situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

De onderwijsinspectie stelt tijdens het bezoek ter plaatse vast dat meerdere locaties tekorten vertonen op vlak van gebruikerscomfort en sanitair. De vaststellingen van de deskundigen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. De vestiging Goede Lucht valt op omwille van de ontoereikende bewoonbaarheid van de containerklassen en het tekort aan toiletten. In beide vestigingsplaatsen stellen we vast dat er geen overdekt speelplaatsgedeelte is.

De school krijgt een gunstig advies beperkt in de tijd voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Wanneer de school de tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne daadkrachtiger beheert en verbeteracties uitvoert, moet het mogelijk zijn deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhankelijk	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja

Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Deskundigheidsbevordering

- Doelgerichtheid** Het schoolteam vindt deskundigheidsbevordering belangrijk. Teamgerichte nascholingen en nascholingen op basis van individuele behoeften zijn daartoe een element naast andere kansen zoals het inzetten van de interne competenties van teamleden en de samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst. De meeste teamleden tonen vernieuwingsbereidheid en zijn positief kritisch ingesteld.
- Formeel beschikt de school over een nascholingsplan. Dit is nog geen krachtig beleidsinstrument. Het biedt een overzicht van alle vormingsinitiatieven maar een duidelijk verband met een behoefteanalyse en met de schoolprioriteiten is er niet. Vooral de thema's op scholengemeenschapsniveau zijn richtinggevend. Het schoolteam voorziet geen geoperationaliseerde doelen die de verdere stappen aansturen om de verworven kennis te implementeren in de klaswerking.
- Ondersteuning** De teamleden maken intensief gebruik van de aanwezige interne expertise om van en met elkaar te leren. Dit krijgt veel kansen tijdens de structurele overlegmomenten met de leden van het zorgteam. Ook de informele contacten resulteren in het uitwisselen van ideeën. Het leren van elkaar gebeurt in een open en ongedwongen sfeer.
- Beginnende teamleden kunnen deelnemen aan een ondersteuningstraject van de pedagogische begeleiding.
- De directeur informeert de teamleden op regelmatige basis over het nascholingsaanbod en geeft ze kansen om individuele nascholing te volgen. Via klasbezoeken, controle van documenten en functioneringsgesprekken houdt ze de vinger aan de pols. De verworven inzichten en inhouden moeten de teamleden vastleggen in een verslag en toelichten op een personeelsvergadering. Vanuit de scholengemeenschap krijgt het team eveneens impulsen om zich professioneel te ontwikkelen. De samenkomsten van de directeurs en de zorgcoördinatoren bieden mogelijkheden om informatie uit te wisselen en elkaar te inspireren. Voor kleuteronderwijzers en onderwijzers worden er op dit niveau minder initiatieven opgezet, die het leren van elkaar stimuleren.
- De school doet dit schooljaar geen beroep op de ondersteuningsmogelijkheden die de Brusselse ondersteuningsdiensten aanreiken.
- Doeltreffendheid** Een duidelijk gefaseerd en transparant implementatietraject ontbreekt. Hierdoor resulteren nascholingsinitiatieven niet altijd in duurzame effecten op de klasvloer. De school gaat nog niet na hoe ze dit doeltreffender kan aanpakken. Toch is het effect van de aandacht die de school de voorbije jaren besteedde aan het taalvaardigheidsonderwijs merkbaar. In de kleuterafdeling is de wijze waarop kleuteronderwijzers in hun dagelijkse praktijk aandacht hebben voor de taalontwikkeling van de kleuters het resultaat van begeleiding, nascholing en leren van elkaar.

Ontwikkeling De vernieuwingsbereidheid van enkele teamleden vormt een stevige basis voor de permanente ontwikkeling van de school. Hierbij is de kennis van actuele ontwikkelingen binnen het onderwijsveld een aandachtspunt. De geringe implementatie van een aantal leerplannen en de beperktere kennis van taalvaardigheidsonderwijs in de lagere school tonen dit aan. De school wil het zorgteam als motor voor deskundigheidsbevordering vooruitschuiven. Ze bepaalde nog niet in welke mate professionalisering hiertoe zal bijdragen.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid Vooral het pedagogisch project van de school en de zorgvisie zijn richtinggevend voor de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen. Voor het schoolteam is een aangenaam school- en klasklimaat creëren een belangrijke pijler van de school- en klaswerking. Daarnaast hebben de teamleden oog voor het welbevinden van de kinderen en reageren ze -vooral intuïtief- op signalen die mogelijk wijzen op problemen.

Vanuit een aangevoelde nood is een efficiënte en effectieve begeleiding van kinderen met sociale en emotionele problemen een prioriteit van het schoolteam. Ze bepaalde echter nog niet hoe ze dit doelgericht wil aanpakken. Momenteel staan initiatieven van individuele teamleden, acties op schoolniveau en uitbreiding van sociale en emotionele begeleiding nog los van elkaar. Het is niet gebruikelijk om op basis van nauwkeurige analyse preventieve en curatieve acties op elkaar af te stemmen. De teamleden zijn zich hiervan bewust en het zorgteam onderzoekt hoe ze dit in de toekomst efficiënter kan coördineren.

Ondersteuning Verschillende initiatieven wijzen op de aandacht die het schoolteam heeft voor een degelijke ondersteuning van de sociale en emotionele begeleiding. Voorbeelden hiervan zijn onder andere het peter- en meterschap, het werken met gevoelsdozen, de verteltassen, de speelkoffers, de pretroulette... Het preventieve aspect primeert zowel in de klasinterne als de schoolgerichte acties en projecten.

Kansen om individuele leerlingen doelgericht te ondersteunen zijn minder sterk uitgewerkt. De wijze waarop het schoolteam omgaat met de screenings rond welbevinden en betrokkenheid geeft dit geen impulsen. De aspecten op het nieuwe gedragsrapport zijn algemeen en niet gebonden aan criteria. Ook de kansen om via deze weg leerlingen sociaal en emotioneel te ondersteunen, blijven liggen. Er is evenmin een systematiek om specifieke interventies planmatig uit te werken en op te nemen in het leerlingendossier of het volgsysteem.

De teamleden erkennen gepast hun grenzen en verwijzen kinderen naar externe begeleiders indien nodig.

- Doeltreffendheid** Uit enquêtes van zowel de leerlingen als hun ouders blijkt tevredenheid over meerdere bevraagde initiatieven. Deze kunnen de teamleden als doeltreffend beschouwen. De school onderzoekt echter niet systematisch of alle initiatieven effect genereren. Er zijn meerdere aanwijzingen dat bijvoorbeeld het huidige belonings- en strafbeleid niet werkt. Meerdere de teamleden worstelen ermee en stellen het in vraag. De school slaagt er nog niet in om hier een oplossing voor te bieden.
- Ontwikkeling** De school stelt het gezamenlijk dragen van de zorg voor het sociale en emotionele welzijn centraal. Ze plant dit jaar een teamgerichte nascholing om zich verder in deze materie te verdiepen. Ook de zorgcoördinator professionaliseert zich verder in deze materie. Hoe het team de opgedane inzichten in de praktijk zal uitproberen, bijsturen en implementeren is nog niet bepaald.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De directeur bouwt recent een gedeeld intern leiderschap en een ondersteunend netwerk uit dat bijdraagt aan dialoog en aan een gemeenschappelijk draagvlak met de teamleden. Zij vormt hiertoe een stuurgroep met enkele zorgondersteuners. Samen met hen zet zij haar beleidslijnen uit. Als eindverantwoordelijke gaat ze de verantwoordelijkheid voor de coördinatie, de communicatie en de opvolging niet uit de weg. De praktijk toont aan dat dit succesvol verloopt. De teamleden weten concreet wat de directeur van hen verwacht. Ze voelen zich opgenomen in een hechte groep waarbinnen iedereen elkaar ondersteunt.
- Visieontwikkeling** Het schoolteam profileert zich als een zorgzame gemeenschap. Het wil op een opbouwende manier samen met de ouders aan de totale persoonlijkheidsontwikkeling van de kinderen werken. Opmerkelijk is de specifieke aandacht voor milieu-educatie binnen de Brusselse context. Op basis van een interne schoolanalyse in samenwerking met de pedagogische begeleiding werkt het team momenteel verschillende aspecten van haar visie verder uit. Deze aspecten gelijkgericht concretiseren en duurzaam omzetten in de praktijk zijn nog belangrijke uitdagingen voor de school.
- Besluitvorming** De school beschikt over goede ondersteunende structuren voor communicatie en overleg. Teamleden krijgen voldoende kansen om besluiten mee vorm te geven. Vooral de wekelijkse overlegmomenten en de personeelsvergaderingen spelen daarin een belangrijke rol.
- Kwaliteitszorg** De aandacht om op een gestructureerde wijze de eigen kwaliteit te bewaken en te verbeteren is beperkt. De school beschikt over meerdere outputgegevens. Het is nog geen gewoonte om die systematisch te analyseren en aan te wenden in functie van kwaliteitsverbetering. Kritische (zelf)reflectie en evaluatie op onderwijskundig vlak aan de hand van objectieve criteria zijn nog geen verworvenheid. Nog te vaak gaan de teamleden een verklaring voor tegenvallende resultaten zoeken in contextfactoren. Een concreet actieplan om te borgen wat goed loopt of te verbeteren wat minder goed loopt, ontbreekt.
- GOK- en zorgbeleid** Het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is gebaseerd op de oppervlakkige analyse van beperkte data. De school heeft een onvolledig beeld van de noden van alle leerlingen.
- De school heeft een visie over de wijze waarop ze haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. De vooropgestelde doelen zijn operationeel geformuleerd op leerlingenniveau en de acties sluiten gedeeltelijk aan bij de noden van de leerlingen.
- De schoolorganisatie faciliteert in toenemende mate het bereiken van de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid. De acties (op leerling-, leerkrachten- en schoolniveau) die de school uitwerkt, sluiten grotendeels aan op de vooropgestelde doelen.
- Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.
- De school heeft in beperkte mate zicht op de effecten van haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.
- De school heeft in haar professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van sommige teamleden (beperkt tot het leiderschap, de zorgcoördinator, het zorgteam) in functie van het schooleigen zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid.

Talenbeleid De school realiseert zich in toenemende mate dat de instroomkenmerken van de leerlingen sterk zijn gewijzigd en ontwikkelde een algemene visie voor haar talenbeleid. Maar verschillende personeelwissels beïnvloedden in belangrijke mate de continuïteit in het beleid en de school bleef aan begin van het verdere ontwikkelingsproces staan. De school erkent dat ze, in relatie met haar zorgplan, concrete doelen moet formuleren die afgestemd zijn op de instroomkenmerken van de leerlingen. Het team van de kleuterafdeling beoogt sterk en op systematische wijze een gegradeerd aanbod van de thematische woordenschatverrijking Nederlands. De lagere afdeling houdt nog te weinig rekening met de gewijzigde instroom en legt (recent) veel nadruk op spellingsonderwijs ten koste van de ontwikkeling van het leesbegrip en het correct spreken van het Nederlands. Bovendien houdt de school te weinig rekening met het feit dat de meeste leerlingen de eindtermen Frans bereiken (door de omgevingstaal). De school beseft in onvoldoende mate dat de lestijden die ze (vanaf het derde leerjaar) voor het Frans voorziet niet doelgericht bijdragen tot het beter begrijpen van het Nederlands.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het evenwichtig en doelgericht onderwijsaanbod in de kleuterafdeling.
- Het brede en geïntegreerde taalaanbod in de kleuterafdeling.
- De hoekenverrijking in de kleuterafdeling.
- De geregelde uitstappen met de kleuters in de schoolomgeving.
- De aandacht voor de zelfsturing van de kleuters.
- De initiatieven om de ouderbetrokkenheid te verhogen in de kleuterafdeling.
- De structurele aanpak van de woordenschatontwikkeling en –verrijking.
- De aandacht voor milieu-educatie en gezonde levensstijl.
- De aandacht voor milieu-educatie en gezonde levensstijl.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De structurele aandacht voor leren met en van elkaar.
- De vernieuwingsbereidheid van de meeste teamleden.
- De talrijke initiatieven voor een positieve school- en klassfeer.

Wat betreft het algemeen beleid

- De uitbouw van een gedeeld intern leiderschap.
- De aandacht voor visieontwikkeling op basis van een interne schoolanalyse.
- De participatieve besluitvorming.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De evaluatiepraktijk op basis van objectieve criteria in de kleuterafdeling.
- De systematiek om gegevens over de schoolloopbaan van de kleuters bij te houden.
- De doelgerichte begeleiding van individuele kleuters op korte en lange termijn.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het omzetten van nascholingsinitiatieven in duurzame effecten op de klasvloer aan de hand van concrete doelen op korte en lange termijn.
- De kennis van actuele ontwikkelingen binnen het onderwijsveld.
- De doelgerichte ondersteuning van individuele kinderen met sociale en emotionele problemen op langere termijn.
- Het opvolgen van de effecten van sociale en emotionele begeleiding aan de hand van concrete doelen op korte en lange termijn.

Wat betreft het algemeen beleid

- De systematiek om de eigen kwaliteit te bewaken en verbeteren.
- Het bepalen van pedagogische en didactisch prioriteiten op korte, middellange en lange termijn.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De eindtermen Nederlands in de lagere afdeling in voldoende mate bereiken.
- De eindtermen wereldoriëntatie in de lagere afdeling in voldoende mate bereiken.
- De woonbaarheid en de hygiëne van de leer- en werkomgeving.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het kleuteronderwijs.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen'
  - * voor het lager onderwijs omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor Nederlands, wereldoriëntatie.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **28-11-2016** opnieuw een controle uit.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Ingrid Ocket de inspecteur-verslaggever	Anne-Marie DE ROOSE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	